

NY POLITIVEDTEKT FORLILLEHAMMER - HØRINGSNOTAT

Bakgrunn for saken

Politidirektoratet har i rundskriv 2018/002 av 13. februar 2018 utarbeidet ny normalvedtekt for kommunene på bakgrunn av noen endringer i politiloven. Direktoratet forutsetter at kommunene nå gjennomgår og reviderer sine vedtekter, og har i denne forbindelse anbefalt at den nye normalvedtekten legges til grunn i dette arbeidet.

Lillehammer kommunes gjeldende politivedtekt ble utarbeidet så langt tilbake som i 1999. Det har derfor vært planlagt en revisjon lenge, men dette har siste året vært utsatt i påvente av ny normalvedtekt.

Hjemmel for politivedtekt

Hjemmel for at kommunene kan lage egne politivedtekter finnes i lov 04.08.1995 nr. 53 om politiet (politiloven) § 14. Denne bestemmelsen setter rammene for hva som kan bestemmes i politivedtekt. Bestemmelsen lyder:

« § 14 *Politivedtekter*

I vedtekt som fastsettes av kommunen og godkjennes av departementet eller den instans departementet fastsetter, kan det gis bestemmelser

1 om å opprettholde ro og orden , sikre ferdselen og for å hindre tilgrising, herunder klistring og maling på vegger, murer o.l. på steder som er alminnelig beferdet eller bestemt for alminnelig ferdsel.

Bestemmelser om hunder og hundehold fastsettes etter hundeloven.

2 i samsvar med lokale sedvaner, om hus- eller grunneiers plikt til på de steder om er nevnt i nr. 1, å holde det rent og ryddig på fortau eller tilsvarende område i umiddelbar tilknytning til eiendommen, rydde for snø og strø når det er glatt

3 om meldeplikt for den som vil holde et arrangement som er allment tilgjengelig, selv om arrangementet ikke skjer på offentlig sted, når arrangementets art eller størrelse gjør det sannsynlig at politioppsyn blir nødvendig av hensyn til ro og orden eller avvikling av trafikken. Meldeplikten kan også omfatte sammenkomst med dans eller annen tilstelning av overveiende

selskapelig eller underholdende art for medlemmer av en forening eller lignende sammenslutning.

4 om at det for et arrangement på offentlig sted som overveiende er av underholdningsmessig, kunstnerisk, selskapelig eller kommersiell art, og som har et omfang som åpenbart vil medføre behov for betydelige ferdselsreguleringer eller vakthold, må levere inn søknad i stedet for melding etter § 11. Nærmere frist for innlevering av slik søknad kan fastsettes

5 om at barn under 15 år ikke har adgang til offentlig dans eller lignende allment tilgjengelig tilstelning uten i følge med foreldre eller andre foresatte

6 om regulering av ervervsvirksomhet på offentlig sted som ikke faller inn under regulering i andre lover

7 om politiets kontroll med pantelånervirksomhet

8 om forbud mot eller nærmere vilkår for tigging på offentlig sted eller fra hus til hus. Det kan fastsettes at den som vil tigge, må melde seg for politiet på forhånd.

Kommunale vedtekter som nevnt i første ledd håndheves av politiet. Unnlater noen å utføre det som de har plikt til etter slike vedtekter eller pålegg gitt med hjemmel i vedtektene, kan politiet la det utføre på vedkommendes bekostning. Ved arrangement som nevnt i nr. 3 og 4 får reglene i lovens § 11 tilsvarende anvendelse.

Kommunale vedtekter som nevnt i første ledd nr. 1 og 2 kan i tillegg håndheves av kommunen, eller person utpekt av kommunen. Dette gjelder likevel ikke opprettholdelse av ro og orden. Ved overtredelse av de kommunale vedtektene som nevnt ovenfor kan kommunen, eller den utpekte, ilegge overtredelsesgebyr. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføring av bestemmelsene i dette ledd, herunder hvilke deler av ferdselen kommunen kan sikre.»

Nytt i den nye normalvedtekten

Politoloven gir nå adgang for kommuncnc til å nedlegge forbud mot eller å regulere adgangen til tigging. Ut fra en vurdering av at det vil være uheldig med et totalforbud mot tigging, men at det kan være greit å gi politiet bedre mulighet for å ha en kontroll med hvem som tigger, og til nærmere å bestemme tid og sted for tiggingen, er det foreslått bestemmelser om dette. Slik kontrollmulighet antas også bedre å kunne forhindre at tiggingen foregår i kriminelle nettverk, som en har sett en del eksempler på.

Det foreslås dessuten forbud mot tigging fra dør til dør, da dette anses som noe som kan være belastende for enkelte av dem som får «besøk» på døra, eksempelvis eldre og barn som er alene hjemme. Det bemerkes her at innsamlingsaksjoner til humanitære eller allmennyttige formål, enten det er større landsomfattende eller mindre, lokale aksjoner ikke rammes av forbudet. Likeså vil eksempelvis skoleklasser som samler inn til skoletur el.lign. ikke være å anse som tigging. For at det skal være tigging som rammes av vedtekten, kreves at noen ber om penger som mottaker skal brukes på seg selv eller sine nærmeste eller på en mindre gruppe personer eller et miljø som mottakeren er en del av.

Videre er det i politiloven § 14, tredje ledd og i den nye normalvedtekten gitt adgang til at kommunen selv kan håndheve enkelte bestemmelser. Dette gjelder bestemmelser om hindringer av ferdsel ved gjenstander på eller ut over fortau, fare for takras, fjerning av sperringer når arbeid er ferdig eller faren er over, rengjøring av lys- og luftegraver, rydding av snø etter takras, vannavløp, eiers plikt til renhold av fortau i henhold til lokal sedvane, hindre forsøpling og tilgrising, rydding ved kiosksalg, arrangementer o.l.

Det bemerkes her at kommunens håndheving vil komme i tillegg til politiets, slik at politiets mulighet for å håndheve de nevnte bestemmelser ikke vil være bortfalt selv om man i politivedtekten gir kommunen slik myndighet. Eventuell kommunal håndheving må derfor skje i samråd med og etter nærmere avtale med politiet, slik at man ikke risikerer at det blir dobbeltreaksjoner på manglende oppfylling av pliktene etter politivedtekten.

For å kunne avlaste politiet, som ofte vil ha mer presserende oppgaver de må prioritere, og for derved å få en mer effektiv håndheving av politivedtekten, foreslås at kommunen gis slik håndhevingsmyndighet som loven gir adgang til.

Forhold som faller utenfor politivedtekt

Avslutningsvis opplyses at det er et par forhold som det fra politisk hold har vært ytret ønske om å regulere i ny politivedtekt, men som ikke er tatt med her. Dette gjelder forbud mot salg av heliumballonger, samt krav om søknad for å få lov til å avholde demonstrasjoner, som ville gi mulighet til å avslå demonstrasjoner som vurderes som uønsket. Ingen av disse forhold er det hjemmel til å ta inn bestemmelser om i politivedtekten.

Når det gjelder forbud mot salg av heliumballonger, gir ikke politiloven § 14 hjemmel for pålegg om å innhente tillatelse fra annen myndighet enn politiet. Det er kommunen som grunneier til gater, veier, parker, plasser og torg m.v. som har hjemmel til å kreve at det må innhentes tillatelse fra kommunen for å drive med omsetning på offentlig sted, og som da også kan forby slik omsetning. Dette kan kommunen gjøre som et eget vedtak, som da også må håndheves av kommunen.

Å forby demonstrasjoner man anser som uønsket ville være i strid med den grunnlovfestede retten til ytringsfrihet. Adgang til demonstrasjoner, opptog, møter o.l. er regulert i politiloven § 11. Etter denne bestemmelsen skal slike arrangementer meldes inn til politiet i god tid i forveien. Politiet kan da sette ulike typer vilkår for å sikre at arrangementet kan «avvikles uforstyrret». Politiloven § 11 gir også politiet en viss mulighet for å forby et arrangement der det er frykt for alvorlige ordensforstyrrelser eller formålet er lovstridig.

Demonstrasjoner m.v. er således arrangementer som faller inn under retten til ytringsfrihet og som i sin helhet faller utenfor rammene av politiloven § 14. Det er derfor heller ikke hjemmel for å regulere slike arrangementer i lokal politivedtekt.

Forskriftskrav

Lokal politivedtekt er rettslig å anse som en lokal forskrift, og må derfor utarbeides og saksbehandles i henhold til forvaltningslovens krav i §§ 37-40. Politivedtekten må derfor benevnes som forskrift, og forslaget til forskrift må sendes på høring, vedtas av kommunestyret og kunngjøres i Norsk Lovtidend for å kunne håndheves. Politivedtekten må også sendes Politidirektoratet for godkjenning før kunngjøring.

